

Εκπαιδευτικό σεμινάριο

«Εκπαίδευση επαγγελματιών του συστήματος απονομής ποινικής δικαιοσύνης σε θέματα αποκαταστατικής δικαιοσύνης» στο πλαίσιο του προγράμματος

«Probationet: A flexible, multidisciplinary, and transnational VET model for the PROBATION services and practitioners»

Αθήνα, 22/11/2023

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Στις 22 Νοεμβρίου 2023 στο Αμφιθέατρο «Σάκη Καραγιωργα II» του Παντείου Πανεπιστημίου, πραγματοποιήθηκε το εκπαιδευτικό σεμινάριο **«Εκπαίδευση επαγγελματιών του συστήματος απονομής ποινικής δικαιοσύνης σε θέματα αποκαταστατικής δικαιοσύνης»**. Το σεμινάριο διοργανώθηκε από το Εργαστήριο Ασθεακής Εγκληματολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου σε συνεργασία με το ΝΠΙΔ ΕΠΑΝΟΔΟΣ, και αποτελεί το 2^ο κατά σειρά σεμινάριο το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+ **«Probationet: A flexible, multidisciplinary, and transnational VET model for the PROBATION services and practitioners» (Agreement Number: 2021-1-EL01-KA220-VET-000033290)**, υπό την επιστημονική ευθύνη της Καθηγήτριας Χριστίνας Ζαραφωνίτου. Το συντονισμό του σεμιναρίου είχε η Δρ. Ελένη Κοντοπούλου.

Σκοπός του σεμιναρίου ήταν η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση των επαγγελματιών της ποινικής δικαιοσύνης σχετικά με ζητήματα που αφορούν το θεσμό της αποκαταστατικής δικαιοσύνης.

Στο σεμινάριο συμμετείχαν επιμελητές ανηλίκων και επιμελητές κοινωνικής αρωγής τόσο από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Αθήνας και του Πειραιά όσο και άλλων πόλεων, δικαστές, δικηγόροι, αστυνομικοί, σωφρονιστικοί υπάλληλοι, κοινωνιολόγοι- εγκληματολόγοι καθώς και εθελοντές σε φορείς που ασχολούνται με την κοινωνική επανένταξη παραβατών.

Κατά την έναρξη του σεμιναρίου απηύθυναν χαιρετισμό η **επιστημονικά υπεύθυνη του ευρωπαϊκού προγράμματος Probationet και Διευθύντρια του Εργαστηρίου Ασθεακής Εγκληματολογίας Παντείου Πανεπιστημίου, Καθηγήτρια κ. Χριστίνα Ζαραφωνίτου, ο Καθηγητής του Τμήματος Κοινωνιολογίας Παντείου Πανεπιστημίου και Αντιπρύτανης Έρευνας και Δια Βίου Μάθησης κ. Χαράλαμπος Οικονόμου** καθώς και ο κ. Σωτήρης Ευστρατιάδης, Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Υπηρεσιών Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής Αθηνών.

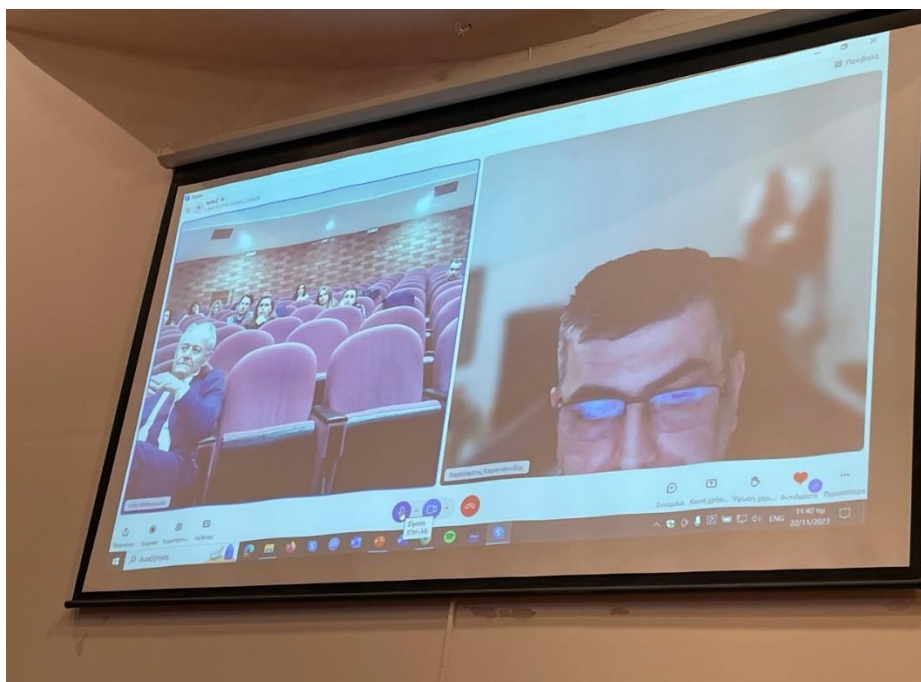
Στο πλαίσιο του χαιρετισμού που απηύθυνε, η **Καθηγήτρια κ. Χριστίνα Ζαραφωνίτου** αναφέρθηκε συνοπτικά στο σκοπό και τις δράσεις του Έργου Probationet επισημαίνοντας ότι το Έργο έχει ως βασικό άξονα την εκπαίδευση και κατάρτιση των επαγγελματιών του χώρου

επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της απόκτησης νέων δεξιοτήτων, δηλαδή της επένδυσης στο ανθρώπινο κεφάλαιο η οποία είναι ο θεμέλιος λίθος για την προώθηση της καινοτομίας και στην ενδυνάμωση της βιώσιμης ανάπτυξης.

Κατόπιν, το λόγο έλαβε ο κ. **Σωτήρης Ευστρατιάδης**. Στο πλαίσιο του χαιρετισμού του κ. Ευστρατιάδης τόνισε την ανάγκη για διαρκή επιμόρφωση των Επιμελητών, χρήση αξιόπιστων εργαλείων αξιολόγησης σε συνεργασία με Πανεπιστήμια ή αντίστοιχες υπηρεσίες του εξωτερικού αλλά και για εποπτεία των Επιμελητών, καθώς είναι αναγκαία προϋπόθεση για τον αποτελεσματικό χειρισμό των υποθέσεων σε βάθος χρόνου. Τέλος, τόνισε τη σημασία της σύγχρονης υλικότεχνικής υποδομής και υποστήριξης στις Υπηρεσίες Επιμελητών.

Έπειτα, ακολούθησε παρουσίαση του Έργου Probationet καθώς και πραγματοποίηση εισηγήσεων σε θεματικές αναφορικά με το νομικό και θεωρητικό πλαίσιο της εφαρμογής του θεσμού της αποκαταστατικής δικαιοσύνης, την ποινική διαπραγμάτευση και την ποινική συνδιαλλαγή καθώς και την εφαρμογή του θεσμού της αποκαταστατικής δικαιοσύνης στην περίπτωση των δραστών εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της ενδοοικογενειακής βίας αλλά και στην περίπτωση των ανήλικων παραβατών. Στο πλαίσιο αυτό, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στις αρχές που πρέπει να διέπουν την εφαρμογή του θεσμού της αποκαταστατικής δικαιοσύνης, στις δεξιότητες και τις ικανότητες που θα πρέπει να έχει ο Επιμελητής κατά την άσκηση του διαμεσολαβητικού του ρόλου αλλά και στα επιμέρους στάδια της διαδικασίας διαμεσολάβησης κατά την εφαρμογή του θεσμού. Παράλληλα, ειδικές θεματικές αποτέλεσαν ο ρόλος του θύματος και τα δικαιώματά του κατά τη διαδικασία απονομής της ποινικής δικαιοσύνης καθώς και η σχέση δράστη - θύματος στην περίπτωση της ενδοοικογενειακής βίας αναδεικνύοντας εν προκειμένω τις δυσκολίες εφαρμογής του θεσμού της αποκαταστατικής δικαιοσύνης.

Ειδικότερα, η κ. **Ελένη Κοντοπούλου, Νομικός και Δρ. Εγκληματολογίας Παντείου Πανεπιστημίου**, παρουσίασε το πρόγραμμα Probationet, το σκοπό του, τους στόχους και τις δράσεις του καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματά του. Εν συνεχεία, ο κ. **Χαράλαμπος Καραγιαννίδης, Διδάκτωρ Νομικής Α.Π.Θ.** παρουσίασε το θεωρητικό πλαίσιο γύρω από την εφαρμογή του θεσμού της αποκαταστατικής δικαιοσύνης και τις αρχές που οφείλουν να διέπουν το θεσμό υπό το πρίσμα ενός δυναμικού συστήματος δικαιοσύνης στο οποίο η πράξη καθοδηγεί τη θεωρία και όχι το αντίστροφο. Ακολούθως, ο κ. **Σάββας Ορφανός, Δικηγόρος Αθηνών, Διδάκτωρ Ποινικής Δικονομίας και μέλος της Ένωσης Ελλήνων Ποινικολόγων**, μίλησε για την αποκαταστατική δικαιοσύνη και τις επιμέρους δικονομικές εκφάνσεις της στο πεδίο της καταπολέμησης της επικινδυνότητας των φυσικών αυτουργών σεξουαλικών εγκλημάτων, ενώ ο κ. **Γιώργος Παντελίδης, Πρόεδρος Πρωτοδικών Πειραιά, Δικαστής Ανηλίκων και πρ. Ανακριτής Ανηλίκων Πειραιά**, ανέλυσε τη συνδιαλλαγή στην περίπτωση των ανήλικων παραβατών και την ποινική διαμεσολάβηση στην περίπτωση της ενδοοικογενειακής βίας ως θεσμούς αποκαταστατικής δικαιοσύνης.

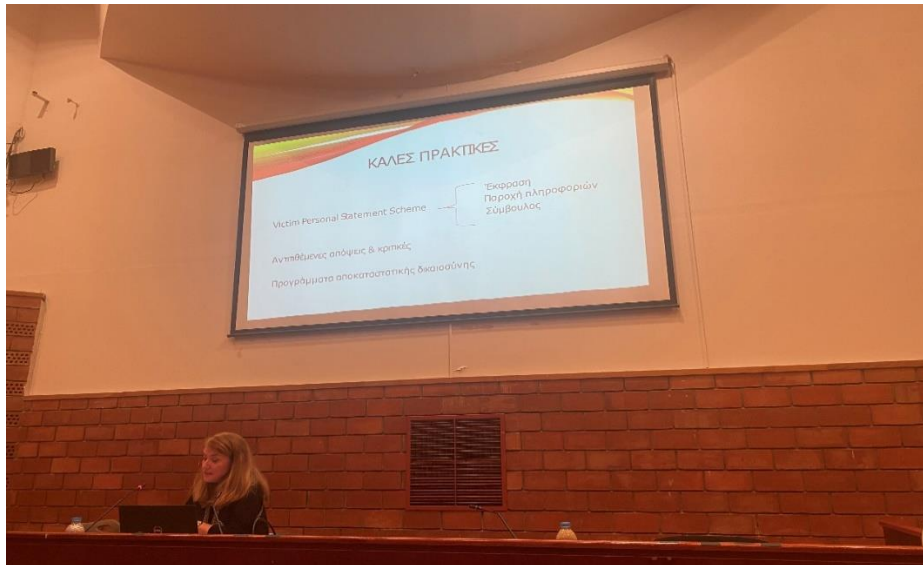

Κατόπιν τούτου, η κ. **Αφροδίτη Μαλλούχου, Επιμελήτρια Ανηλίκων - Κοινωνική Λειτουργός, Διδάκτωρ Αντεγκληματικής Πολιτικής, Διαπιστευμένη Διαμεσολαβήτρια Υπουργείου Δικαιοσύνης** έλαβε το λόγο και παρουσίασε την πρακτική εφαρμογή της συνδιαλλαγής ανήλικου δράστη-θύματος ως μέτρου αναχαίτισης της νεανικής παραβατικής δράσης, δίνοντας έμφαση στις δεξιότητες του Επιμελητή ο οποίος ασκεί διαμεσολαβητικό ρόλο. Στο πλαίσιο αυτό, και προκειμένου να αναδειχθεί ο τρόπος εφαρμογής της διαδικασίας της συνδιαλλαγής στην πράξη, ο διαμεσολαβητικός ρόλος του Επιμελητή στη διαδικασία αλλά και ο ευεργετικός αντίκτυπος της συνδιαλλαγής στη σχέση δράστη-θύματος, η κ. Μαλλούχου παρουσίασε μια ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα μελέτη περίπτωσης.

Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκαν δύο εισηγήσεις σχετικά με το ρόλο του θύματος στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης και τη σχέση δράστη-θύματος στις περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας. Ειδικότερα, η κ. **Ευφροσύνη Σπανέα, Δρ. Κλινικής Ψυχολογίας, Σύμβουλος Γυναικών Θυμάτων έμφυλης βίας**, πραγματοποίησε εισήγηση αναφορικά με τη σχέση δράστη - θύματος στα εγκλήματα που εντάσσονται στο πλαίσιο της ενδοοικογενειακής βίας δίνοντας έμφαση στο ζήτημα της αμφιθυμίας, της ματαιώσης και των φρούδων προσδοκιών των θυμάτων αυτών. Το σεμινάριο ολοκληρώθηκε με την εισήγηση της κ. **Βασιλικής Βλάχου, Επίκουρης Καθηγήτριας Παντείου Πανεπιστημίου**, η οποία επικεντρώθηκε στις σύγχρονες εξελίξεις, τις νομοθετικές πρωτοβουλίες και τις προκλήσεις αναφορικά με το θύμα στο πεδίο απονομής της ποινικής δικαιοσύνης.

Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου αναπτύχθηκε γόνιμος επιστημονικός διάλογος μεταξύ των συμμετεχόντων αναφορικά με όλες τις θεματικές των εισηγήσεων. Από τις παρουσιάσεις των εισηγητών αλλά και από τη συζήτηση που αναπτύχθηκε, επιβεβαιώθηκε η *θετική στάση των επαγγελματιών του συστήματος απονομής ποινικής δικαιοσύνης στην εφαρμογή του θεσμού της αποκαταστατικής δικαιοσύνης και διατυπώθηκε η ανάγκη επιμόρφωσής τους*. Μάλιστα, τονίστηκε η ανάγκη της ειδικής εκπαίδευσης και κατάρτισης όχι μόνο των Επιμελητών αλλά και των Δικαστών, των Εισαγγελέων και των Δικηγόρων.

Επισημάνθηκε, επίσης, ο θετικός αντίκτυπος της εφαρμογής του θεσμού στο πεδίο των ανήλικων παραβατών και αναδείχθηκε ο *διαμεσολαβητικός ρόλος του Επιμελητή* αλλά και ο ρόλος του Δικαστή Ανηλίκων στη διαδικασία της συνδιαλλαγής ανάμεσα στο δράστη και το θύμα. Στο πλαίσιο αυτό, δόθηκε έμφαση στην ειδική εκπαίδευση και κατάρτιση στα ζητήματα της *ποινικής αντιμετώπισης των ανήλικων παραβατών*, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του θεσμού της αποκαταστατικής δικαιοσύνης, ως προσόν και κριτήριο για τους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς, για τους οποίους θα έπρεπε να προβλέπεται ενασχόληση με το εν λόγω αντικείμενο για τουλάχιστον δύο συνεχόμενες θητείες.

Επιπρόσθετα, διατυπώθηκαν και συζητήθηκαν ερωτήματα και προβληματισμοί αναφορικά με την εφαρμογή του θεσμού της αποκαταστατικής δικαιοσύνης σε εγκλήματα ιδιαίτερης φύσης όπως τα *εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας* αλλά και *ενδοοικογενειακής βίας* λόγω της ιδιαιτερότητας της σχέσης δράστη-θύματος, έτσι όπως αυτή αποτυπώθηκε μέσα από την πολύ ενδιαφέρουσα εισήγηση της κ. Σπανέα. Επίσης, στο πλαίσιο εφαρμογής του θεσμού της αποκαταστατικής δικαιοσύνης και υπό το πρίσμα μια ορθολογικής αντεγκληματικής πολιτικής επισημάνθηκε ο ρόλος τόσο του δράστη όσο και του θύματος αλλά και ο σεβασμός και η προστασία των προβλεπόμενων δικαιωμάτων και δικονομικών εγγυήσεων και για τις δύο εμπλεκόμενες πλευρές.

Τέλος, έγινε ιδιαίτερη μνεία στην *ανάγκη αξιολόγησης της εφαρμογής του θεσμού*, στην ανάγκη επέκτασης της εφαρμογής του θεσμού στο σωφρονιστικό περιβάλλον αλλά και στη *δημιουργία ενός σχετικού κοινού φορέα*.

Το σεμινάριο ολοκληρώθηκε με επιτυχία, οι εισηγήσεις ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες και η συμμετοχή των εκπαιδευόμενων ήταν ουσιαστική στην ανάπτυξη επιστημονικού διαλόγου. Το σεμινάριο προσέφερε για μία ακόμη φορά την ευκαιρία ανταλλαγής πλούσιας επιστημονικής γνώσης, απόψεων και εμπειρίας ανάμεσα σε εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους, ενώ η εκπαιδευτική online πλατφόρμα που έχει ήδη δημιουργηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος Probationet είναι διαθέσιμη για τους συμμετέχοντες εκπαιδευόμενους προκειμένου να εμπλουτίσουν την επιστημονική τους γνώση γύρω από τα ζητήματα τόσο της επιμέλειας και εποπτείας των παραβατών όσο και της αποκαταστατικής δικαιοσύνης στο πλαίσιο ασύγχρονης εκπαίδευσης. Η εν λόγω πλατφόρμα αναπτύχθηκε με απώτερο στόχο τη διευκόλυνση της συνεργασίας των επαγγελματιών του συστήματος απονομής ποινικής δικαιοσύνης των χωρών εταίρων του προγράμματος προκειμένου να αξιοποιηθούν η γνώση, η εμπειρία και οι καλές πρακτικές που έχουν αναπτυχθεί σε κάθε χώρα εταίρο για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του θεσμού της επιμέλειας και εποπτείας των παραβατών και κατ' επέκταση για τη βελτίωση της άσκησης του έργου των επαγγελματιών.